

G-10 ÜLKELERİNİN GİRİŞİMCİLİK ETKİSİ MONİTÖRÜ PERFORMANSLARININ ANALİZİ

Analysis Of G-10 Countries Entrepreneurship Effect Monitor Performances

Dr. Furkan Fahri ALTINTAŞ¹

Reference: Altıntaş, F.F. (2020). "G-10 Ülkelerinin Girişimcilik Etkisi Monitörü Performanslarının Analizi", *International Journal of Disciplines Economics & Administrative Sciences Studies*, Vol:6, Issue:17; pp:271-287.

ÖZET

Girişimcilik, ekolojik kuram çerçevesinde organizasyonların ve makro anlamda büyük organizasyonlar olarak adlandırılan ülkelerin ilişkide buldukları çevre/çevreler içinde meşruiyet kazanmalarını, rekabet etmelerini, tutunmalarını veya kısaca yaşamalarını sağlayan en önemli faktörlerden biridir. Ülkelerin girişimcilik faaliyetleri konusunda kapasitelerini, yeteneklerini, stratejilerini ve uygulamalarını bilmesi ve diğer ülkeler ile girişimcilik faaliyetleri konusunda karşılaştırma yönüne giderek girişimcilik konusunda başarılı ülkeler ile bilgi alışverişinde bulunması ülkeler için çok önemlidir. Bu kapsamda girişimcilik ölçümleri ülkelere girişimcilik konusunda farkındalık kazandırmaktadır. Dolayısıyla ülkelerin girişimcilik faaliyetlerinin performansını ölçen ölçütler önem kazanmaktadır. Girişimcilik faaliyetleri ve bu faaliyetlerin ekonomik çıktıları çerçevesinde ülkelerin ekonomik anlamda çıktılarını belirleyen en yakın bileşen küresel girişimcilik monitörü bileşenlerinden olan girişimcilik etkisi bileşenidir. Bu kapsamda araştırmada ilk olarak ekonomik yönden gelişmiş olan G-10 grubuna üye olan ülkelere göre girişimcilik etkisi değişkenlerinin Entropi yöntemi kapsamında önem dereceleri tespit edilmiştir. Araştırmada ikinci olarak ülkelerin girişimcilik etkisi performans değerleri TOPSIS ve EDAS yöntemleri ile tespit edilmiştir. Bulgulara istinaden ülkelere göre girişimcilik etkisi değişkenlerinin önem dereceleri birbirlerine yakın değerde çıkmıştır. Ülkelerin girişimcilik etkisi değişkenlerine genel anlamda eşit önem vermeleri, söz konusu değişkenlerin birbirlerini eşit olarak tamamladıklarını göstermektedir. Yine bulgulara göre, ülkelerin girişimcilik etkileri monitörü değerlerine göre sıralaması EDAS yöntemi ile tespit edilen sıralama ile daha fazla tutarlı olduğu tespit edilmiştir. Fakat oransal ve ilişki katsayıları değerlerine göre ülkelerin girişimcilik etkileri monitörü değerleri, TOPSIS değerlerine daha yakın olduğu tespit edilmiştir. Bu durum ülkelerin girişimcilik etkisi monitör değerlerinin TOPSIS yöntemine göre daha anlamlı olarak açıklanabileceğini göstermektedir. Ülkelerin girişimcilik etkileri monitörü ile EDAS ve TOPSIS yöntemleri kapsamında tespit edilen değerler arasında anlamlı, pozitif yönlü yüksek ilişkiler olmasından dolayı ülkelerin girişimcilik etkileri monitör değerleri EDAS ve TOPSIS yöntemleri ile genel anlamda değerlendirilebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Küresel Girişimcilik Monitörü, Girişimcilik Etkisi Performansı, Entropi, TOPSIS, EDAS.

ABSTRACT

Entrepreneurship is one of the most important factors that enables organizations and countries called macro-large organizations to gain legitimacy, compete, hold on, or live briefly within the environment / environments they are involved in, within the framework of ecological theory. It is very important for countries to know the capacities, abilities, strategies and practices of the countries regarding entrepreneurship activities and to exchange information with other successful countries in the field of entrepreneurship in comparison with other countries. In this context, entrepreneurship measurements bring countries awareness of entrepreneurship. Therefore, criteria that measure the performance of countries' entrepreneurship activities gain importance. The closest component that determines the economic output of countries within the framework of entrepreneurship activities and their economic outputs is the entrepreneurial influence component, which is one of the components of the global entrepreneurship monitor. In this context, the importance of the entrepreneurial influence variables in the scope of Entropy method was determined according to the countries that are members of the G-10 group, which was developed economically. Secondly, the entrepreneurial impact performance values of the countries were determined by TOPSIS and EDAS methods. Based on the findings, the importance levels of the entrepreneurial influence variables according to the countries were close to each other. The fact that countries attach equal importance to the entrepreneurial influence variables in general shows that these variables complement each other equally. Again according to the findings, the ranking of the countries according to the entrepreneurial effects monitor values was found to be more consistent with the ranking determined by the EDAS method. However, according to the proportional and correlation coefficients, the entrepreneurship effects monitor values of the countries were found to be closer to the TOPSIS values. This shows that the entrepreneurship effect monitor values of the countries can be explained more meaningfully than the TOPSIS method. It is concluded that the entrepreneurship effects of countries can be evaluated in general terms with EDAS and TOPSIS methods, since there is a significant and positive relationship between the entrepreneurship effects monitor of the countries and the values determined within the scope of EDAS and TOPSIS methods.

Keywords: Entrepreneurship, Global Entrepreneurship Monitor, Entrepreneurship Effect Performance, Entropy, TOPSIS, EDAS.

1. GİRİŞ

Girişimcilik kavramını belirleyen iki unsur bulunmaktadır. Bu unsurlardan bir tanesi yenilik yapma, diğeri ise farklılaşmadır. Yenilik yapma farklılaşmanın sebebi, başka bir ifade ile yenilik ve farklılaşma ilişkisindeki bağımsız değişkendir. Dolayısıyla farklılaşma ise yenilik yapmanın sonucu olarak bağımlı değişken konumundadır. Girişimcilik kavramı daha çok doğrudan ekonomik

¹ Mersin/TÜRKİYE ORCID: 0000-0002-0161-5862

gelişmeyi etkilediği değerlendirilmektedir. Dolaylı olarak ise diğer ekonomik, sosyal, kültürel ve politik gelişimleri de etkileyebilmektedir. Bunun yanında girişimciliğin ekonomik gelişmeyi ve diğer gelişimleri etkilemeden önce bazı örgüt kuramlarına göre belirli bir performansı göstermesi gerekmektedir. Bu kapsamda mikro anlamda girişimciliğin verimli uygulanması, makro anlamda ülkelerin ekonomik durumunun gelişmesini etkileyebilmektedir.

Ülkelerin girişimcilik faaliyetlerinin performansını ölçen uluslararası ölçütler bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi küresel izleme monitörüdür. Bu ölçüt farklı bileşenler ile ülkelerin girişimcilik performanslarını açıklamaktadır. Söz konusu bileşenlerden ülkelerin ekonomik gelişmesine etki eden faktörlere en yakın olan ve girişimcilik faaliyetlerinin ekonomik olarak çıktısını en çok belirleyen gösterge girişimcilik etkisi bileşenidir. Bu bileşenler; iş beklentileri, inovasyon ve sanayi değişkenlerinden oluşmaktadır.

Ülkelerin girişimcilik faaliyetlerini tanıması ve ülkelerin girişimcilik performansını ölçen ölçütleri değerlendirmesi, analiz etmesi ve faaliyetlerini diğer ülkeler ile karşılaştırması ülkelerin sonraki girişimcilik faaliyetleri, stratejileri, yöntemleri ve uygulamaları konusunda daha etkin, etkili ve verimli olmasına yardımcı olur. Bu kapsamda ülkelerin girişimcilik kavramının bileşenlerinden olan girişimcilik etkisi bileşeninin değişkenlerine ait değerler ile çok kriterli karar verme teknikleri aracılığı ile bileşenlerin ülkelere göre önem dereceleri ve söz konusu değişkenlere göre ülkelerin girişimcilik etkisi performansları değerlendirilebilmektedir. Bu çalışmada da; Entropi yöntemi kapsamında ekonomik gelişmişliği bulunana G-10 grubunda bulunan ülkelere göre girişimcilik etkisini oluşturan değişkenlerin önem derecelerinin ve söz konusu ülkelere göre TOPSIS ve EDAS yöntemlerine göre girişimcilik etkisi performans değerlerinin tespiti yapılmıştır. Ayrıca her iki yöntemle tespit edilen değerlerin sıralamaları ile oranları girişimcilik etkisi monitör değerlerine göre karşılaştırması yapılarak TOPSIS ve EDAS yöntemlerinin teknik anlamda değerlendirmeleri ile ilgili ülkelerin girişimcilik etkisi performansları hakkında değerlendirmeler yapılmıştır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Girişimci yeniliği oluşturan, ihtiyaç duyulan insan gücü örgütünü sağlayan, fırsatları takip edip onları uygun zamanda değerlendiren ve buna göre riskleri göz önüne alıp iş kuran kişi veya kişilerdir. Girişimcilik ise, gerekli uğraşı ve zaman oluşturma, fiziksel, beşeri ve finans kaynakları kullanma, risk durumları ve belirsizlik ile başa çıkma değişkenleri içinde yeni bir değer oluşturma süreci olarak tanımlanabilmektedir. Girişimciliğin temelini yenileşme ve farklılaşma oluşturmaktadır. Dolayısıyla girişimcilik bir hedefe yönelik olarak değişim oluşturma uğraşları ile farklı stratejileri, yöntemleri ve yönetimleri bir işlevsel unsur olarak kapsamaktadır (TUSİAD, 1987; Hisrich ve Peters, 1998; Morrison, Rimmington ve Williams, 2005; Drucker; 1993'den akt. Cansız, 2012: 11).

Girişimcilik kavramı Cantillon tarafından ekonomi biliminden bağımsızlaştırılmıştır. Cantillon'a göre, girişimci kavramı bir ürünü veya hizmeti belirli olmayan bir fiyatta satmak için söz konusu ürünü ve hizmeti belirli bir fiyattan alan kişidir. Bu durum girişimcilikte belirsizliği ve riski içerdiğini göstermektedir. Cantillon'un girişimcilik kavramını Knight, Misses ve Schumpeter geliştirmiştir. Knight belirsizliğin hesaplanamayacağını fakat belirsizliğin getirdiği risk durumunun sigortalanabilir olduğunu belirterek girişimcilik işlevinin denge unsuru göz önüne alındığında bir anlamı olacağını belirtmiştir. Schumpeter ise girişimciliğin inovasyon boyutuyla düşünmüştür. Bu anlamda Schumpeter, yeni bir iş kurmak, yeni pazarlar keşfetmek ve yeni ürünler oluşturmak girişimcilik faaliyetleri olarak nitelendirilmektedir. Schumpeter, inovasyon kavramının oluşturduğu dengesizlik faaliyetleri ile girişimciliğin oluşacağını belirtmiştir. Misses ise girişimciliği kar fırsatlarını fark etme ve yeni ihtiyaçları tespit etme faaliyetleri olarak açıklamıştır (Işık, Göktaş ve Kılınç, 2011: 151).

Girişimcilik faaliyetleri yüksek olan ülkelerde girişimcilik faaliyetlerin ülkelerin ekonomik gelişmişliğine pozitif yönde etkilemektedir. Özellikle 1980 yılından sonra ülkelerde istihdam sorunlarının ortaya çıkmasından ve oluşan yeni ekonomilerdeki değişkenlerin hem çok hem de

değişme ivmesinin fazla olmasından dolayı girişimcilik faaliyetlerinin artmasına neden olmuştur. Girişimcilik faaliyetleri sonucunda kaynak üretim araçları sağlanabildiği için işsizliğin önlenmesini, gelir dağılımının adaletli olmasını ve yoksulluğun azalmasını olumlu anlamda etkilemektedir. Aynı zamanda girişimcilik faaliyetleri, küçük ve orta ölçekteki firmalar veya işletmeler için bir fırsatları değerlendirme aracıdır. Girişimcilik faaliyetleri bunun yanında ülkelerin ve diğer organizasyonların rekabet etme gücünü de artırmaktadır. Bunların dışında girişimcilik faaliyetleri, toplumlar arasında sosyal bir iletişim ortamının da gelişmesine katkı sağlamaktadır. Bu durum aynı zamanda ülkelerin siyasi, ekonomik, beşeri ve kültür alanında da gelişimini sağlayabilmektedir. Özellikle kültür alanında gelişme, özgür girişimcilik hareketlerinin olması kapsamında sosyal devlet anlayışı da güçlenecektir. Bu anlamda girişimcilik faaliyetleri bireysel anlamda çalışanların işi başarabilme güdüsünün oluşmasını ve bunun sürekliliğini sağlamaktadır. Bu durum, toplum içinde girişimcilik faaliyetleri yapanları girişimci kişilik niteliği kazandırmaktadır. Organizasyon açısından ise girişimcilik faaliyetleri organizasyonların performanslarını artırdığı için organizasyonların kendi performanslarını artırma ivmesini yakaladığı sürece organizasyonlar yenileşme ve farklılaşma ile çevrede tutunabilmesini sağlayabilmektedir (Yalçın, 2007; Karahan vd., 2014; Korkmaz, 2012; Ahmed ve McQuaid, 2005'den akt. Kaya, 2019; Özdemir, 2019).

Genel anlamda girişimciliğin 3 önemli boyutu bulunmaktadır. Bunlardan birincisi girişimciliğin ekonomik boyutudur. Girişimcilik olgusunun ekonomik gelişme ve kalkınma üzerindeki etkisini tespit etmeye yönelik araştırmalar girişimci organizasyonların yüksek katma değer ve yeni iş faaliyetlerin oluşturulmasında katkı sağladığını göstermektedir. Girişimcilik olgusunun ikinci boyutu ise sosyal yapıdır. Girişimcilerin oluşturduğu teknolojik buluşlar sayesinde yenilikçi özelliğini taşıyan ürünler ve hizmetler oluşturulur. Girişimcilik olgusunun son boyutu ise ekonomik kalkınmanın anlaşılması için oluşturulan teorik işlevdir. Bu işlev, geleneksel modellerin belirttiği ekonomik büyümeyi sağlayan faktörlerin yanında, inovasyon faaliyetleri ile oluşan küresel anlamda farklılaşma ve yenileşme faaliyetlerini açıklamaktadır (Atan, Öksüzkaya ve Atan, 2018: 134).

Girişimcilik türleri açısından literatürde farklı girişimcilik türleri bulunmaktadır. Bir açıdan girişimcilik türleri “orijinal özel sektör veya ticari girişimcilik”, “iç girişimcilik”, “kurumsal girişimcilik”, “profesyonel girişimcilik”, “teknik girişimcilik”, “çevreci girişimcilik”, “girişimci girişimciliği”, “küresel girişimcilik”, “sosyal girişimcilik”, “kadın girişimciliği”, “fırsat girişimciliği”, “yaratıcı girişimcilik”, “akademik girişimcilik”, “ekolojik girişimcilik” ve “stratejik girişimcilik” olarak belirtilmiştir (Yıldırım, 2016: 28-47). Farklı bir açıdan ise girişimcilik türleri “mülkiyet boyutu”, “nitelikler boyutu”, “büyüklük boyutu”, “chicken modeli” ve “e-girişimcilik” olarak belirtilmiştir (Ünüvar, 2019: 15).

Girişimcilik ile ilgili yapılan çalışmalarda genel anlamda bireysel, iş, iktisadi, beşeri ve geniş çevre faktörlerinin girişimciliği etkilediği tespit edilmiştir. Girişimciliği etkileyen faktörlerin temelinde genel olarak ekonomik ve teknolojik altyapılar bulunmaktadır. Söz konusu bu altyapılar bir ülkedeki ekonomik büyümeyi doğrudan etkileyeceği gibi ülkenin girişimcilik altyapılarını (insan kaynakları, finans, yasal düzenlemeler, kültürel-siyasi-beşeri altyapı, girişimci destekleri ve teşvikleri sistemi) etkileyebilmektedir (TÜSİAD, 2002'den akt. Keskin, 2013: 35). Bunların dışında bir ülkenin girişimcilik altyapılarının hukuksal altyapısı, girişimci eğitimleri, bürokrasi ve yatırım ortamları değişkenleri de etkilemektedir (Şahin, 2016: 11-12).

Girişimcilik faaliyetlerinin ekonomik kalkınmayı ve büyümeyi sağladığına yönelik birçok araştırma bulunmaktadır. Girişimcilik faaliyetleri genel anlamda iş girişimciliği tarafından yapılan yenilikleri içermektedir. Bu kapsamda girişimcilik faaliyetleri bir ülke ekonomisindeki yapısal değişikliği hızlandırmakta ve yeni rekabet ortamları oluşturmaktadır. Bu durum ülke içinde üretkenliğin artmasına neden olmaktadır. Bunun yanında sosyal girişimcilerde ülkelerin sosyal yapısındaki eksikleri yapmış oldukları girişimci faaliyetler sonucunda tamamlamaktadırlar (Bosma ve Levie, 2009: 8; Reynolds, Hay, Bygrave, Camp ve Auito, 2009).

Girişimcilik faaliyetleri makroekonomik anlamda ülke ekonomileri için önemli bir rol oynamaktadır. Çünkü girişimcilik faaliyetleri ülkelerin kalkınma faaliyetleri ile doğrudan ilişkisi bulunmaktadır. Bu kapsamda ülkeler girişimcilik faaliyetlerini genişletmeye ve geliştirmeye yönelik stratejilere, metotlara ve uygulamalara önem vermelidirler. Ayrıca girişimcilik faaliyetlerinin sosyal iyileşmeyi sağlaması anlamında etki alanı bulunmaktadır. Günümüzde ülkeler girişimcilik faaliyetlerinin öneminden dolayı her sene düzenli olarak girişimcilik faaliyetleri ve bu faaliyetlerin ekonomik, sosyal, kültürel ve politik etki alanlarını da kapsayan veriler ve değerlendirmeler yayınlanmakta olup, ülkelerin girişimcilik performanslarının ölçülmesi sonucu veriler ülkeler tarafından takip edilmektedir. Bu kapsamda ülkelerin çeşitli göstergelerinden faydalanılarak ülkelerin küresel anlamda girişimcilik seviyelerini ve girişimci organizasyonların başarılarını tespit etmek, değerlendirmek ve buna bağlı olarak kısaca ülkelerin girişimcilik performanslarını ölçmek amacıyla merkezi A.B.D’nde bulunan Küresel Girişimcilik ve Kalkınma Kurumu (GEDI) kurulmuştur. Bu kurumun ülkelerin girişimcilik performanslarını ölçmek için kullandığı ölçütlerden bir tanesi de küresel girişimcilik monitörü (Global Entrepreneurship Monitor) olarak adlandırılan girişimcilik ölçütüdür (Şenturan ve Şentürk, 2016, Yalçın, 2017’den akt. Konak, 2019: 447; Bosma ve Levie, 2009:8).

Küresel girişimcilik monitörü, ülkelerin girişimcilik faaliyetleri ile ilgili olarak verilerin elde edilmesi açısından geniş bir kaynak ağına sahiptir. Dolayısıyla küresel girişimcilik monitörü, ülkelerin girişimcilik faaliyetlerini ve faaliyet sonuçlarını etkileyen değişkenleri çeşitli bileşenler halinde tek bir yapı haline getirmiştir (Acs, Desai, Klapper, 2008).

Küresel girişimcilik monitörü, ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi araştırmak amacıyla Londra İşletme Okulu’nda Babson Koleji’nde tarafından oluşturulmuş olup, nitelik bakımından akademik araştırma özelliğini taşımaktadır. İlk olarak 1999 yılında belli bir sayıda ülkenin katılımı ile başlayan bu proje sonraki yıllarda onlarca ülkenin katılımı ile uluslararası bir nitelik kazanmıştır. Özellikle küresel girişimcilik monitörü küresel yayınlar, ülkesel ve özel konuları içeren yıllık raporlar ile zengin bir kaynak haline gelmiş ve hakkında birçok akademik araştırmalar yapılmıştır (Bilginer, 2016: 33; Muller ve Schrettle, 2013).

Küresel girişimcilik monitörü 7 bileşen ve 7 bileşene bağlı 27 değişkenden oluşmaktadır. Söz konusu bileşenlerden ait kişisel algılar, etkinlik/faaliyet endeksi, girişimciliğe toplumsal bakış ve girişimcilik endeksi yüzde değer olarak, girişimsel yapı koşulları, motivasyon endeksi ile cinsiyet eşitliği oransal değişkenleri ise 1 ile 9 puan aralığındaki (1 ve 9 dahil) değerlere göre nicelik değeri almaktadır (Torun, 2019: 30; Bosma ve Kelley, 2019). Bu kapsamda küresel girişimcilik monitörünü oluşturan 7 bileşenin ve 7 bileşene bağlı değişkenlerin isimleri ve bağlılıklar aşağıda Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Küresel Girişimcilik Monitörü Bileşenler ve Bileşenlere Ait Değişkenler

Bileşenler	Bileşenlere Ait Değişkenler
1. Girişimcilik Hakkında Kişisel Algılar	1.1 Algılanan Fırsatlar
	1.2 Algılanan Yetenekler
	1.3 Başarısızlık Korkusu
	1.4 Girişimcilik Niyetleri
2. Etkinlik/Faaliyet Endeksi	2.1 Toplam Erken Dönem Girişimcilik Etkinliği
	2.2 Kurulan İşletme Sahipliği Oranı
	2.3 Girişimci Çalışan Faaliyeti
3. Motivasyon Endeksi	3.1 İyileştirme Fırsatı ve Motivasyonu
4. Cinsiyet Eşitliği	4.1 Kadın/Erkek Toplam Erken Dönem Girişimcilik Etkinliği
	4.2 Kadın/Erkek Fırsat Oranı
5. Girişimcilik Etkisi	5.1 İş Beklentileri
	5.2 İnovasyon/Yenilik
	5.3 Sanayi
6. Girişimciliğe Toplumsal Bakış	6.1 Girişimcilere Yüksek Seviyede Mevkii
	6.2 İyi Girişimcilik Kariyeri
7. Girişimsel Yapı Koşulları	7.1 Girişimcilik Finansmanı

7.2 Devlet İlgisi ve Desteği
7.3 Devlet Vergi ve Bürokrasi Politikası
7.4 Devlet Girişimcilik Planı
7.5 Eğitim Yerlerinde Girişimcilik Eğitimi
7.6 Okul Sonrası Girişimcilik Eğitimi
7.7 AR-GE Transferi
7.8 Hukuki ve Ticari Altyapı
7.9 İç Pazar Hareketliliği
7.10 Girişi Düzenlemesi veya İç Piyasa Ağırlığı
7.11 Fiziksel Altyapılar
7.12 Sosyal ve Kültürel Normlar

Kaynak: Bosmo ve Kelley, 2019; Torun, 2019: 57

Tablo 1’de belirtilen girişimcilik etkisi bileşeni girişimcilik faaliyetleri sonucunda meydana gelen gelişimleri göstermesi bakımından diğer bileşenlere göre daha somut kalmaktadır. Dolayısıyla girişimcilik etkisi bileşeni girişimcilik faaliyetleri sonucundaki oluşan çıktıyı vermektedir. Girişimcilik hakkında kişisel algılar bileşeni bir ülkedeki bireylerin girişimcilik ile ilgili düşüncelerini, etkinlik /faaliyet endeksi bir ülkede çeşitli boyutlar ile girişimci işletme oranlarını, motivasyon endeksi ülkelerin ekonomik gelişmişliklerine göre oluşturulan motivasyon derecesini, cinsiyet eşitliliği sosyolojik olarak girişimcilik faaliyetlerini, girişimciliğe toplumsal bakış ülkedeki toplumunu girişimcilik düşüncelerini ve girişimsel yapı koşulları ise girişimcilik alt yapılarının uzmanlara göre değerlendirmesini belirtmektedir. Girişimcilik etkisi bileşeni ise girişimcilik sonucunda oluşan sonucu veya genel anlamda ekonomik anlamda performansı açıklamaktadır.

Girişimcilik faaliyetlerinin amacı, ilk olarak ülkelerin ekonomik gelişmelerini ve kalkınmalarını sağlamak ve buna bağlı dolaylı olarak insani yaşam kalitesini ve toplumların refah seviyelerini artırmaktır. Girişimcilik etkisi bileşeni ayrıca ekonomik gelişimleri de belirttiği için ülkelerin girişimcilik faaliyetleri sonucunda oluşan gelişmeleri diğer bileşenlere göre daha çok açıklamaktadır. Bu bakımdan ülkelerin girişimcilik faaliyetleri sonucu oluşan performansları, söz konusu girişimcilik etkisi bileşenini oluşturan iş, inovasyon ve sanayi değişkenleri ile açıklanabilmektedir.

3. LİTERATÜR

Küresel girişimcilik monitörü ulusal ve uluslararası literatürde münferit veya pek çok konu ile bağlantılı olarak birçok araştırmaya konu olmuştur. Bu kapsamda küresel girişimcilik monitörü ile ilgili olarak araştırmalar aşağıda sıra halinde sunulmuştur.

- ✓ Erdoğan (2016), “Girişimcilik Faaliyetlerin Uluslararası Karşılaştırılması: Amprik Kanıtlar” isimli çalışmada geçiş ekonomileri, Güney Amerika ve gelişen piyasalara sahip ülkelerinin girişimcilik faaliyetleri arasındaki farklılıkları ve söz konusu ülkelerdeki girişimcilerin girişimcilik çevresini nasıl algıladıklarını karşılaştırmalı olarak analiz etmeyi ve buna bağlı olarak girişimcilik iklimine etki eden faktörleri belirlemeyi amaçlamışlardır. Genel olarak araştırma sonuçlarına göre, finansal kaynak azlığı ve banka hizmeti yetersizliği gelişmekte olan ülkelerde gelişmiş ülkelere göre daha önemli olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında yeni kurulan işletmelerde gelişen piyasalara sahip ülkelerin geçiş ekonomisi ve Güney Amerika ülkelerine göre bankacılık hizmetlerinin daha iyi sunulduğu ve Güney Amerika ülkelerindeki bireylerin geçiş ekonomisi ülkelerine göre girişimcilik faaliyetlerinde daha çok istekli oldukları tespit edilmiştir.
- ✓ Cowling ve Bygrege (2003), “Entrepreneurship and Unemployment: Relationships Between Unemployment and Entrepreneurship in 37 Nations Participating in the Global Entrepreneurship Monitor (GEM) 2002” isimli çalışmada 2002 yılı için 37 ülkeye ait küresel girişimcilik monitörü verileri üzerinden girişimcilik ve işsizlik arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Araştırma sonucunda işsizliğin girişimcilik üzerinde negatif yönlü etkisi olduğu ve buna bağlı olarak işsizliğin gerekli olan girişimcilik faaliyetlerini düşürdüğü tespit edilmiştir.

- ✓ Elverdi ve Atik (2020), “Girişimcilik ve Ekonomik Büyüme: Avrupa ve Kuzey Amerika Ülkeleri Üzerine Bir Uygulama” isimli eserinde 2018 yılı için 22 Avrupa ve Kuzey Amerika ülkesinin küresel girişimcilik monitörü verileri üzerinden girişimcilik göstergelerinin ekonomik büyümeye olan katkısını ölçmeye çalışmışlardır. Araştırma sonucuna göre, girişimcilik göstergelerin ekonomik büyümeyi anlamlı, pozitif yönde ve yüksek oranda etkilediği tespit edilmiştir. Ayrıca tespit edilen bulgular literatürdeki bulgular ile uyumlu olup, ekonomik büyümede girişimcilik faaliyetlerinin önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- ✓ Lepoutre, Justo, Terjesen, ve Bosma (2013), “Designing a Global Standardized Methodology for Measuring Social Entrepreneurship Activity: The Global Entrepreneurship Monitor Social Entrepreneurship Study” isimli araştırmasında 2009 yılı için 49 ülkenin sosyal girişimcilik etkinliğinin yaygınlık oranını ölçmeye çalışmışlardır. Bunun için araştırmacılar ülkelerin küresel girişimcilik monitörü verileri üzerinden faydalanmışlardır. Bulgulara göre, girişimcilik faaliyetlerinin oranının yüksek olduğu ülkelerde sosyal girişimcilik faaliyetlerinin etkinliğinin yaygın olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla sosyal girişimcilik ile klasik girişimcilik faaliyetleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve sosyal girişimciliğin bu veriler altında sosyal misyon, gelir modeli ve yenilikçiliğe dayalı geniş bir tanıma ihtiyacı olduğu tespit edilmiştir.
- ✓ Bygrave, Hay, NG ve Reynolds (2003), “Executive Forum: a Study of Informal Investing in 29 Nations Composing the Global Entrepreneurship Monitor” isimli eserinde 2001 yılı için 18 ülkenin Küresel Girişimcilik Monitörü değerleri araştırmaya dahil edilerek kayıt dışı yatırımın, girişimcilik kapasitesi ve başlangıç fırsatlarının algılanması ile anlamlı ilişkisinin olup olmadığını araştırmışlardır. Araştırma sonuçlarına göre, kayıt dışı yatırımın girişimcilik kapasitesi ve başlangıç fırsatlarının algılanması ile anlamlı ilişkilerin olduğunu tespit etmişlerdir.
- ✓ Tokathoğlu ve Yalçın (2019), “Girişimci Davranışa İlişkin Bireysel Algılar: GEM Verileriyle Kümeleme Analizi” isimli çalışmasında 2015 yılı için 60 ülkeye ait küresel girişimcilik monitörü değerleri üzerinden girişimcilik konusunda bireysel algılar ile girişimcilik faaliyetleri arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Araştırmada 60 ülkeyi girişimci davranışa ilişkin bireysel algılar bileşeninin değişkenlerini (algılanan fırsatlar, algılanan yetenekler, başarısızlık korkusu ve girişimci niyetleri) kümeleme analizi ile 5 küme kapsamında kümelendirip söz konusu kümelerin toplam girişimcilik faaliyeti değişkenine göre değerlendirmelerde bulunulmuştur.
- ✓ Hechavarria ve Ingram (2014), “A Review of the Entrepreneurial Ecosystem and the Entrepreneurial Society in the United States: An Exploration with the Global Entrepreneurship Monitor Dataset” adlı eserinde 2001-2012 yılları arasındaki ülkelerin küresel girişimcilik monitörü değerleri üzerinden değerlendirmelerde bulunulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, ülkeler bazında girişimcilik ekosisteminin çeşitli yönler ile güçlendiği ve çeşitli yönler ile azalmakta olduğunu tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmada olumsuz girişimcilik faaliyetlerinin girişimci ekosistemi zayıflattığı, tam tersi olarak olumlu girişimcilik faaliyetlerin girişimci ekosistem faaliyetlerini güçlendirdiği tespit edilmiştir.
- ✓ Álvarez ve Urbana (2011), “Environmental Factors and Entrepreneurship Activity in Latin America” isimli çalışmasında 70 ülkeden 243 örneklem ve Latin Amerika ülkelerine ait küresel girişimcilik monitör değerleri üzerinden Latin Amerika ülkeleri ile ilgili olarak çevresel faktörlerin girişimcilik faaliyetleri üzerindeki etkisini araştırmışlardır. Araştırma sonuçlarına göre, siyasi istikrarın, yolsuzluk kontrolünün ve rol modellerinin resmi olmayan kurumların girişimci faaliyetleri üzerinde anlamlı etkisi olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada ayrıca yeni işe başlama prosedürleri ve süresi ile girişimcilik becerileri üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığı tespit edilmiştir.

- ✓ Coduras, Urbana, Rojas ve Martinez (2008), “The Relationship Between University Support to Entrepreneurship with Entrepreneurial Activity in Spain: A Gem Data Based Analysis” isimli araştırmasında 2006 yılı için İspanya ülkesinin küresel girişimcilik monitörü ve 14-44 yaş grubundaki örneklem algılarına istinaden elde edilen verilere göre İspanya’daki üniversitelerin girişimcilik destekleri ile girişimci faaliyet düzeyleri arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Bulgulara göre, İspanya ülkesindeki üniversitelerin girişimcilik desteği ile girişimcilik faaliyetleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığını tespit edilmiştir. Araştırmada ayrıca girişimcilik niyetlerinin üniversitelerin girişimcilik desteği arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.
- ✓ Valliere ve Peterson (2009), “Entrepreneurship and Economic Growth: Evidence from Emerging and Developed Countries” isimli araştırmasında 2004-2005 yılları için 44 ülkenin küresel girişimcilik monitör ve küresel rekabet verileri kullanılarak ekonomik büyüme ile girişimcilik arasındaki ilişkileri incelemiştir. Bulgulara göre, gelişmiş ülkelerdeki ekonomik büyüme oranlarının önemli kısmını bilgi oluşturulmasında, düzenlenmesinde özgürlüğüne sahip ve ulusal yatırımları etkin olunmasında yüksek beklentili girişimlerin anlamlı etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- ✓ Wong, Ho ve Aiuto (2005), “Entrepreneurship, Innovation, and Economic Growth: Evidence from GEM Data” isimli araştırmasında 2002 yılı için 37 ülkedeki küresel girişimcilik verileri kullanılarak yüksek büyüme potansiyelli toplam girişimci etkinliği, gerekliliği olan toplam girişimci etkinliği, gereksinim duyulan toplam girişimci etkinliği, fırsat özelliğine sahip toplam girişimci etkinliği ve genel anlamda toplam girişimci etkinliğinin ekonomik büyümeye olan etkisini araştırmışlardır. Araştırmada sadece yüksek büyüme potansiyeli olan toplam girişimci etkinliğinin ekonomik büyümeye katkısı olduğu tespit edilmiştir.

4. METODOLOJİ

4.1. Araştırmanın Veri Seti, Amacı ve Analiz Düzeyi

Araştırmanın veri setini G-10 grubunu oluşturan ülkelerin 2019 yılı için küresel girişimcilik monitörü bileşenlerinden olan girişimcilik faaliyetlerinin etkisi ile meydana gelen 3 oluşumun (iş beklentisi, inovasyon, sanayi) değerleri oluşturmuştur. Bu kapsamda araştırmanın birinci amacı, G-10 grubunu oluşturan ülkelerin girişimcilik etkisi performansını belirleyen bileşenlerin önemlilik derecesini Entropi çok kriterli karar verme tekniği ile tespit etmektir. Araştırmanın ikinci amacı ise, ülkelerin girişimcilik etkisi performansını belirleyen bileşenlerin önemlilik dereceleri kapsamında yine ülkelerin girişimcilik etkisi performans değerlerini TOPSIS ve EDAS çok kriterli karar verme teknikleri ve girişimcilik etkisi monitör değerleri ile tespit etmek, tespit edilen değerleri sıralamak ve yöntemlere göre oluşan sıralamaların birbirleri ile olan tutarlılıklarını ve farklılıklarını tespit etmektir. Ayrıca araştırmanın ikinci amacı kapsamında bütünsel anlamda ülkelerin yöntemlere göre almış oldukları girişimcilik monitör ve performans değerleri hakkında değerlendirme yapılmıştır.

G-10 ülkelerinin temel özelliği sanayileşme oranının ve ekonomik gelişmişliklerinin birçok ülkeye göre fazladır. Bu kapsamda G-10 ülkelerinin girişimcilik etki bileşenlerindeki (iş oranları, inovasyon faaliyetleri, sanayi oranları) faaliyetleri küresel ekonomiyi, küresel pazarlama faaliyetlerini ve diğer ülkelerin girişimcilik konusundaki yöntemlerini, stratejilerini, yönetimlerini ve uygulamalarını doğrudan etkileyebilmektedir. Bu kapsamda araştırma için G-10 grubundaki ülkeler seçilmiştir. Ayrıca araştırmada G-10 grubunun üyesi olan Belçika ülkesine ait girişimcilik değerleri 2019 küresel girişimcilik monitörü raporunda yer almadığı için Belçika ülkesi araştırmaya dahil edilmemiştir.

4.2. Araştırmanın Önemi ve Katkısı

Ulusal ve uluslararası literatür değerlendirildiğinde, literatürde 2019 yılı için G-10 ülkelerine göre girişimcilik etkisi performans bileşenlerinin önem derecelerini Entropi ve yine 2019 yılı için G-10

ülkelerinin girişimcilik etkisi performanslarını TOPSIS ve EDAS yöntemleri ile tespit eden bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bu bakımdan bu araştırma, belirtilen özellikleri anlatan literatürdeki ilk araştırmadır. Söz konusu bu araştırma, 2019 yılı için G-10 ülkelere göre girişimcilik etkisi performans bileşenlerinin önem derecelerinin ve ülkelerin girişimcilik etkisi performanslarının tespit edilmesine yönelik olarak araştırmacılar için bir veri seti niteliği kazanmaktadır. Teknik olarak ise bu araştırmada, TOPSIS ve EDAS yöntemlerinin sıralamadaki tutarlılıkların ve farklılıkların tespit edilmesine yönelik söz konusu tekniklerin birbirleriyle olan farklılıkları değerlendirilmesi yapılmıştır.

5. BULGULAR

5.1. Entropi Yöntemi ile Ükelere Göre Ükelerin Girişimcilik Etkisi Performansını Belirleyen Değişkenlerin (Kriterlerin) Önemlilik Derecelerinin (Ağırlık Katsayılarının) Tespiti

Entropi yönteminde ilk olarak karar alternatiflerine ve kriterlere göre karar matrisinin oluşturulması gerekmektedir. Devamında ise karar alternatifindeki değerler normalize edilir. Normalize karar matrisi değerleri üzerinden ise değişkenlerin (kriterlerin) entropi değerleri, değişkenlerin (kriterlerin) entropi değerleri üzerinden farklılaşma değerleri ve son olarak değişkenlerin (kriterlerin) farklılaşma değerleri üzerinden değişkenlerin (kriterlerin) önemlilik derecelerinin (ağırlık katsayılarının) tespiti yapılır. Bu kapsamda karar matrisi, normalize karar matrisi, ülkelere göre ülkelerin girişimcilik etkisi performanslarını belirleyen değişkenlerin (kriterlerin) entropi (ej), farklılaşma değerleri (dj) ile önemlilik dereceleri (ağırlık katsayıları: wj) aşağıda Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Entropi Yöntemi Kapsamında Tespit Edilen Değerler

Karar Matrisi			
Ülkeler	İş Beklentileri	İnovasyon	Sanayi
A.B.D	31,8	34	22,5
Birleşik Krallık	20,5	21,6	29,2
Fransa	29,1	28,1	22,6
Hollanda	9,5	23,8	28,8
İsviçre	28,5	31,7	35,4
İtalya	13,3	24,3	26,6
Japonya	21,6	27,7	29,7
Kanada	20,07	41,3	14,7
Almanya	28,9	20,5	21,6
İsveç	16,7	33,7	24,7
Normalize Karar Matrisi			
A.B.D	0,14456517	0,1185909	0,0879593
Birleşik Krallık	0,09319453	0,0753401	0,1141517
Fransa	0,13229077	0,0980119	0,0883503
Hollanda	0,04318771	0,0830136	0,112588
İsviçre	0,12956312	0,1105685	0,1383894
İtalya	0,06046279	0,0847576	0,1039875
Japonya	0,09819521	0,0966167	0,1161063
Kanada	0,09123971	0,144053	0,0574668
Almanya	0,13138155	0,0715033	0,084441
İsveç	0,07591944	0,1175445	0,0965598
Entropi, Farklılaşma ve Kriter Ağırlıkları			
A.B.D	-0,27959263	-0,252845	-0,213819
Birleşik Krallık	-0,22115679	-0,19481	-0,247735
Fransa	-0,26759155	-0,227649	-0,214377
Hollanda	-0,13570439	-0,2066	-0,245894
İsviçre	-0,26477352	-0,243485	-0,27369
İtalya	-0,16964209	-0,209178	-0,235374
Japonya	-0,22789123	-0,225794	-0,250006
Kanada	-0,21845206	-0,279113	-0,164157
Almanya	-0,26665851	-0,188627	-0,208713

İsveç	-0,19572659	-0,251655	-0,225718
In(m) Değeri	0,434294482		
Entropi Değerleri (ej)	0,50761159	0,4887502	0,5192059
Farklılaşma Değerleri (dj)	0,49238841	0,5112498	0,4807941
Kriter Ağırlıkları (wj)	0,3317015	0,3444076	0,3238909

Tablo 2'ye göre, araştırmaya konu olan ülkelerin girişimcilik etkisi performanslarını belirleyen değişkenlerin (kriterlerin) önemlilik dereceleri sırasıyla inovasyon (0,3444076), iş beklentisi (0,3317015) ve sanayi (0,3238909) olarak sıralanmıştır. Tablo 1'e göre, söz konusu değişkenlerin (kriterlerin) önemlilik dereceleri birbirlerine yakın olup aralarında belirgin farklılıklar bulunmamaktadır. Dolayısıyla ülkelerin girişimcilik etkisi performanslarını belirleyen bu değişkenler ülkelere göre hemen hemen eşit öneme sahiptir. Ayrıca bu durum, ülkelerin girişimcilik etkisi monitör bileşenlerinin birbirlerini genel anlamda eşit seviyede tamamladıklarını göstermektedir.

5.2 TOPSIS Yöntemi ile Ülkelerin Girişimcilik Etkisi Performansının Tespiti

TOPSIS yönteminde ilk olarak Tablo 1'de belirtilen karar matrisi değerleri üzerinden normalize karar matrisinin oluşturulması gerekmektedir. Devamında ise normalize karar matrisinde bulunan değerler üzerinden standart karar matrisinin oluşturulur. Bu kapsamda tespit edilen normalize karar matris ve standart karar matris değerleri aşağıda Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. TOPSIS Normalize ve Standart Karar Matrisleri

Normalize Karar Matrisi			
Kriter Yönleri	Maksimum	Maksimum	Maksimum
Ülkeler ve Kriterler	İş Beklentileri	İnovasyon	Sanayi
A.B.D	1011,24	1156	506,25
Birleşik Krallık	420,25	466,56	852,64
Fransa	846,81	789,61	510,76
Hollanda	90,25	566,44	829,44
İsviçre	812,25	1004,89	1253,16
İtalya	176,89	590,49	707,56
Japonya	466,56	767,29	882,09
Kanada	402,8049	1705,69	216,09
Almanya	835,21	420,25	466,56
İsveç	278,89	1135,69	610,09
KARAKÖK	73,08320532	92,7518733	82,67188156
Standart Karar Matrisi			
A.B.D	0,435120488	0,46522316	0,30786827
Birleşik Krallık	0,280502202	0,29555354	0,399544599
Fransa	0,398176296	0,38449326	0,309236574
Hollanda	0,129988825	0,32565621	0,394071386
İsviçre	0,389966476	0,43375219	0,484379412
İtalya	0,181984355	0,33249773	0,363968711
Japonya	0,295553539	0,37902005	0,406386117
Kanada	0,274618497	0,56510931	0,201140603
Almanya	0,395439689	0,2805022	0,295553539
İsveç	0,228506672	0,46111825	0,337970945

Söz konusu yöntemin sonrasında standart karar matrisi değerleri ve daha öncesinde Entropi yöntemi ile tespit edilen ülkelerin girişimcilik etkisi performansını etkileyen değişkenlerin önemlilik dereceleri (ağırlık katsayıları) üzerinden ağırlıklandırılmış standart karar matrisinin değerleri tespit edilir. Devamında ise ağırlıklandırılmış standart karar matris değerleri üzerinden kriterlerin (değişkenlerin) pozitif ideal ve negatif ideal çözüm değerlerinin belirlenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda tespit edilen ağırlıklandırılmış standart karar matris değerleri ve kriterlerin (değişkenlerin) pozitif ideal ve negatif ideal çözüm değerleri aşağıda Tablo 4.'de gösterilmiştir.

Tablo 4. Ağırlıklandırılmış Karar Matrisi ve Pozitif-Negatif İdeal Çözüm Değerleri

Ağırlıklandırılmış Standart Karar Matrisi			
Kriter Yönleri	Maksimum	Maksimum	Maksimum
Kriterler	İş Beklentileri	İnovasyon	Sanayi
Kriter Ağırlıkları/Ülkeler	0,331701499	0,3444076	0,323890897
A.B.D	0,144330118	0,1602264	0,09971573
Birleşik Krallık	0,093043001	0,10179089	0,129408859
Fransa	0,132075674	0,1324224	0,100158911
Hollanda	0,043117488	0,11215848	0,127636135
İsviçre	0,129352465	0,14938755	0,156886082
İtalya	0,060364483	0,11451475	0,117886152
Japonya	0,098035552	0,13053739	0,131624764
Kanada	0,091091367	0,19462794	0,06514761
Almanya	0,131167938	0,09660709	0,095727101
İsveç	0,075796006	0,15881263	0,109465713
Pozitif ve Negatif İdeal Çözüm Değerleri			
İdeal Çözümler	İş Beklentileri	İnovasyon	Sanayi
POZİTİF İDEAL ÇÖZÜM	0,14433012	0,1946279	0,15688608
NEGATİF İDEAL ÇÖZÜM	0,04311749	0,0966071	0,06514761

Tablo 4'te belirtilen değerler hesaplandıktan sonra Tablo 3'de belirtilen ağırlıklandırılmış standart karar matrisi ve pozitif ve negatif ideal çözüm değerleri üzerinden kriterlerin pozitif ve negatif ideal noktalara olan uzaklıkların hesaplanması gerekmektedir. Bu kapsamda kriterlere ait tespit edilen pozitif ve negatif ideal noktalara olan uzaklıkların değerleri aşağıda Tablo 5'te belirtilmiştir.

Tablo 5. Kriterlere Ait Pozitif ve Negatif Uzaklık Değerleri

Pozitif İdeal Uzaklıklar					
Kriter Yönleri	Maksimum	Maksimum	Maksimum	TOPLAM	Si*+
Ülkeler/Kriterler	İş Beklentileri	İnovasyon	Sanayi		
A.B.D	0	0,00118347	0,00326845	0,0044519	0,066723
Birleşik Krallık	0,00263037	0,00861872	0,000755	0,0120041	0,109563
Fransa	0,00015017	0,00386953	0,00321797	0,0072377	0,085075
Hollanda	0,010244	0,00680121	0,00085556	0,0179008	0,133794
İsviçre	0,00022433	0,00204669	0	0,002271	0,047655
İtalya	0,00705023	0,00641812	0,00152099	0,0149893	0,122431
Japonya	0,00214319	0,0041076	0,00063813	0,0068889	0,083
Kanada	0,00283436	0	0,00841595	0,0112503	0,106067
Almanya	0,00017324	0,00960809	0,00374042	0,0135218	0,116283
İsveç	0,00469692	0,00128274	0,00224869	0,0082284	0,09071
Negatif İdeal Uzaklıklar					
KRİTER YÖNLERİ	Maksimum	Maksimum	Maksimum	TOPLAM	Si*-
ÜLKELER	İş Beklentileri	İnovasyon	Sanayi		
A.B.D	0,010244	0,00404742	0,00119495	0,0154864	0,124444
Birleşik Krallık	0,00249256	2,6872E-05	0,00412951	0,0066489	0,081541
Fransa	0,00791356	0,00128274	0,00122579	0,0104221	0,102089
Hollanda	0	0,00024185	0,00390482	0,0041467	0,064395
İsviçre	0,00743647	0,00278578	0,00841595	0,0186382	0,136522
İtalya	0,00029746	0,00032068	0,00278135	0,0033995	0,058305
Japonya	0,00301599	0,00115126	0,00441921	0,0085865	0,092663
Kanada	0,00230149	0,00960809	0	0,0119096	0,109131
Almanya	0,00775288	0	0,00093511	0,008688	0,093209
İsveç	0,00106789	0,00386953	0,00196409	0,0069015	0,083075

Son olarak kriterlere ait pozitif ve negatif ideal uzaklık değerleri üzerinden ülkelerin girişimcilik etki performans değerleri (Ci*) aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 6. Ülkelerin Girişimcilik Etki Performans Değerleri

Ülkeler	A.B.D	Birleşik Krallık	Fransa	Hollanda	İsviçre	İtalya	Japonya	Kanada	Almanya	İsveç
Ci*	0,65097	0,42670	0,54500	0,32492	0,74130	0,32300	0,52751	0,50712	0,44493	0,47803
Sıralama	2	8	3	9	1	10	4	5	7	6

Tablo 6'ya göre, araştırmaya konu olan ülkelerin girişimcilik etki performans değerleri büyük nicelikten küçük niceliğe doğru sırasıyla İsviçre (0,74130), A.B.D (0,65097), Fransa (0,54500), Japonya (0,52751), Kanada (0,50712), İsveç (0,47803), Almanya (0,44493), Birleşik Krallık (0,42670), Hollanda (0,32492) ve İtalya (0,32300) olarak sıralanmıştır. Tablo 5'e göre, ülkelerin girişimcilik etkisi performans değerleri açısından Fransa ile Japonya kendi arasında, Japonya ile Kanada kendi arasında, Hollanda ile İtalya kendi arasında belirgin farklılıkları bulunmamaktadır. Özellikle Hollanda ve İtalya ülkelerinin ayrı olarak birbirleri ve diğer ülkeler ile olan girişimcilik etkisi performans değerleri, diğer ülkelerin ayrı olarak birbirleri ve Hollanda ve İtalya ülkeleri ile olan girişimcilik performans değerlerinden fazladır.

5.3. EDAS Yöntemi ile Ülkelerin Girişimcilik Etkisi Performansının Tespiti

EDAS yönteminde ilk olarak Tablo 1'de belirtilen karar matrisi değerleri üzerinden kriterlere (değişkenlere) ait ortalama değerlerin tespit edilmesi ve ortalama pozitif ve ortalama negatif uzaklık matrislerinin oluşturulması gerekmektedir. Bu kapsamda tespit edilen kriterlerin (değişkenlerin) ortalama ile ortalama pozitif ve ortalama negatif uzaklık matrislerinin değerleri aşağıda Tablo 7'de belirtilmiştir.

Tablo 7. Ortalama Pozitif ve Negatif Uzaklık Matrisleri

Ortalama Pozitif Uzaklık Matrisi				Ortalama Negatif Uzaklık Matrisi			
Değişkenler	İş Beklentileri	İnovasyon	Sanayi	Değişkenler	İş Beklentileri	İnovasyon	Sanayi
Ülkeler/Kriter Yönleri	Maks	Maks	Maks	Ülkeler/Kriter Yönleri	Maks	Maks	Maks
A.B.D	0,44565168	0,18590862	0	A.B.D	0	0	0,1204066
Birleşik Krallık	0	0	0,1415168	Birleşik Krallık	0,06805473	0,2465992	0
Fransa	0,32290767	0	0	Fransa	0	0,0198814	0,1164973
Hollanda	0	0	0,1258796	Hollanda	0,56812293	0,169864	0
İsviçre	0,29563122	0,10568539	0,3838937	İsviçre	0	0	0
İtalya	0	0	0,0398749	İtalya	0,3953721	0,1524241	0
Japonya	0	0	0,1610633	Japonya	0,01804792	0,0338333	0
Kanada	0	0,44053017	0	Kanada	0,08760285	0	0,4253323
Almanya	0,31381552	0	0	Almanya	0	0,2849669	0,1555903
İsveç	0	0,17544472	0	İsveç	0,24080556	0	0,0344019

EDAS yönteminin devamında ortalama kriterlerin (değişkenlerin) ortalama ile ortalama pozitif ve negatif uzaklıklar matris değerleri üzerinden ağırlıklandırılmış ortalama pozitif ve negatif matris değerlerinin hesaplanır. Bu anlamda tespit edilen ağırlıklandırılmış ortalama pozitif ve negatif uzaklık matris değerleri aşağıda Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Ağırlıklandırılmış Pozitif ve Negatif Uzaklık Matrisleri

Ağırlıklandırılmış Pozitif Uzaklık Matrisi				Ağırlıklandırılmış Negatif Uzaklık Matrisi			
Değişkenler	İş Beklentileri	İnovasyon	Sanayi	Değişkenler	İş Beklentileri	İnovasyon	Sanayi
Kriter Yönleri	Maks	Maks	Maks	Kriter Yönleri	Maks	Maks	Maks
AĞIRLIKLAR	0,3317015	0,3444076	0,3238909	AĞIRLIKLAR	0,3317015	0,3444076	0,3238909
A.B.D	0,14782333	0,06402834	0	A.B.D	0	0	0,038999
Birleşik Krallık	0	0	0,045836	Birleşik Krallık	0,0225739	0,084931	0
Fransa	0,10710896	0	0	Fransa	0	0,006847	0,037732

Hollanda	0	0	0,0407713	Hollanda	0,1884472	0,058502	0
İsviçre	0,09806132	0,03639885	0,1243397	İsviçre	0	0	0
İtalya	0	0	0,0129151	İtalya	0,1311455	0,052496	0
Japonya	0	0	0,0521669	Japonya	0,0059865	0,011652	0
Kanada	0	0,15172194	0	Kanada	0,029058	0	0,137761
Almanya	0,10409308	0	0	Almanya	0	0,098145	0,050394
İsveç	0	0,06042449	0	İsveç	0,0798756	0	0,011142

Ağırlıklandırılmış pozitif ve negatif uzaklık değerleri tespit edildikten sonra ağırlıklandırılmış pozitif ve negatif uzaklık değerleri üzerinden karar alternatiflerinin (ülkelerin) pozitif ve negatif puanlarının, karar alternatiflerinin (ülkelerin) pozitif ve negatif puanlarının karar alternatifleri (ülkeler) açısından normalize değerleri ve karar alternatiflerinin (ülkelerin) pozitif ve negatif puanlarının karar alternatifleri (ülkeler) açısından normalize değerleri üzerinden ise ülkelerin girişimcilik etkisi performans değerleri hesaplanabilmektedir. Bu anlamda hesaplanan karar alternatiflerinin (ülkelerin) pozitif (Sp) ve negatif (Sn) puanları, karar alternatiflerinin (ülkelerin) pozitif (Sp) ve negatif (Sn) puanlarının karar alternatifleri (ülkeler) açısından normalize değerleri ve ülkelerin girişimcilik etkisi performans değerleri (ortalama normalize Sp ve Sn Değerleri) aşağıda Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Ülkelerin Ağırlıklı Toplam Hesabı, Normalize Sp ve Sn Değerleri ve Normalize Sp ve Sn Değerlerinin Ortalamaları (Ülkelerin Girişimcilik Etkisi Performans Değerleri)

Ülkeler	Ülkelerin Ağırlıklı Toplam Hesabı		Normalize Sp ve Sn Değerleri		Normalize Sp ve Sn Değerlerinin Ortalamaları	Sıralama
	SP	SN	NOR.SP	NOR.SN		
A.B.D	0,21185167	0,038999	0,818593	0,842079	0,830335775	2
Birleşik Krallık	0,04583601	0,107505	0,17711	0,56467	0,370890122	8
Fransa	0,10710896	0,04458	0,413868	0,819479	0,616673254	3
Hollanda	0,04077125	0,24695	0,15754	0	0,078769862	10
İsviçre	0,25879983	0	1	1	1	1
İtalya	0,01291512	0,183642	0,049904	0,25636	0,153132152	9
Japonya	0,05216695	0,017639	0,201573	0,928573	0,565072613	4
Kanada	0,15172194	0,166819	0,586252	0,324481	0,455366414	5
Almanya	0,10409308	0,148539	0,402215	0,398505	0,400359718	7
İsveç	0,06042449	0,091018	0,23348	0,631431	0,432455266	6

Tablo 9'a göre, ülkelerin girişimcilik etkisi performans değerleri büyük nicelikten küçük niceliğe doğru sırasıyla İsviçre (1), A.B.D (0,830335775), Fransa (0,616673254), Japonya (0,565072613), Kanada (0,455366414), İsveç (0,432455266), Almanya (0,400359718), Birleşik Krallık (0,370890122), İtalya (0,153132152) ve Hollanda (0,078769862) olarak sıralanmıştır. Tablo 8 değerlendirildiğinde, İtalya ve Hollanda ülkelerinin ayrı olarak birbirleri ve diğer ülkeler arasındaki girişimcilik performans değerleri arasındaki farklılıklar değerleri, diğer ülkelerin birbirleri ve İtalya ve Hollanda ülkeleri ile olan girişimcilik performans değerleri arasında farklılık değerlerinden fazladır.

5.4 Ülkelerin Girişimcilik Etkisi Monitör Değerleri ile TOPSIS ve EDAS Yöntemleri Kapsamında Ülkelerin Girişimcilik Etkisi Performans Değerlerinin Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi

Ülkelerin girişimcilik etkisi bileşen değerleri girişimcilik etkisi monitörünü oluşturan değişkenlerin ortalamaları alınarak hesaplanmıştır. Bu kapsamda daha önce TOPSIS ve EDAS yöntemleri ile tespit edilen ülkelerin girişimcilik etkisi performans sıralamaları ile girişimcilik etkisi monitörü bileşen değerlerin sıralamaları karşılaştırmak amacıyla aşağıda Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10: Endeks, TOPSIS ve EDAS Sıralama Analizi

Ülkeler	Monitör	Sıra	TOPSIS	Sıra	EDAS	Sıra
A.B.D	29,433	2	0,65097	2	0,83033	2
Birleşik Krallık	23,766	7	0,42670	8	0,37089	8
Fransa	26,600	3	0,54500	3	0,61667	3
Hollanda	20,700	10	0,32492	9	0,07870	10
İsviçre	31,866	1	0,74130	1	1	1
İtalya	21,400	9	0,32300	10	0,15313	9
Japonya	26,333	4	0,52751	4	0,56507	4
Kanada	25,356	5	0,50712	5	0,45536	5
Almanya	23,666	8	0,44493	7	0,40036	7
İsveç	25,033	6	0,47803	6	0,43245	6

Tablo 10'a göre A.B.D, Fransa, İsviçre, Japonya, Kanada ve İsveç ülkelerinin girişimcilik etkisi monitör bileşeni değerlerinin sıralamaları ile TOPSIS ve EDAS yöntemleri ile tespit edilen ülkelerin girişimcilik etkisi performans değerlerinin sıralamaları birbirleri ile tutarlılık göstermiştir. Tablo 9'a göre, ülkelerin girişimcilik etkisi performans değerlerinin sıralaması TOPSIS ve EDAS yöntemleri arasında ise %70 (A.B.D, Birleşik Krallık, Fransa, İsviçre, Japonya, Kanada, İsveç) değerinde tutarlılık göstermiştir. Yine Tablo 9'a göre, ülkelerin girişimcilik etkisi monitör değerlerinin sıralaması, ülkelerin girişimcilik etkisi performans değerleri sıralamasının TOPSIS yöntemi ile %60 (A.B.D, Fransa, İsviçre, Japonya, Kanada ve İsveç), EDAS yöntemi ile tespit edilen sıralama ile %80 (A.B.D, Fransa, Hollanda, İsviçre, İtalya, Japonya, Kanada ve İsveç) oranında tutarlılık göstermiştir. Ülkelerin girişimcilik etkisi monitör değerleri ile TOPSIS ve EDAS yöntemleri kapsamında ülkelerin girişimcilik etkisi performans değerlerinin değişken bazında ülkelere göre ortalamasına oranlanarak yöntemlerin birbirlerine oransal anlamda yakınlıkları tespit edilmiştir. Ayrıca ülkelerin girişimcilik etkisi monitör ve performans değerlerinin yöntemlere göre birbirleri arasındaki ilişkiler hesaplanmıştır. Bu anlamda tespit edilen değerleri aşağıda Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 11: Yöntemlere Göre Oranlama ve Yöntemler Arası Korelasyon Değerleri

Ülkeler	Ortalamalar			Ortalama Oranları			Spearsman Korelasyon		
	Monitör	Topsis	Edas	Monitör / Topsis	Monitör / Edas	Topsis/ Edas	Monitör Topsis	Monitör Edas	Topsis Edas
A.B.D	1,158078	1,309936	1,693507	0,8840726	0,6838344	0,7735049	0,996885415*	0,995223945*	0,993662601*
Birleşik Krallık	0,935119	0,858641	0,756447	1,0890682	1,2361987	1,1350976			
Fransa	1,046599	1,096694	1,257733	0,9543212	0,8321312	0,8719613			
Hollanda	0,814458	0,653831	0,160655	1,245671	5,0696215	4,0697918			
İsviçre	1,253820	1,491705	2,039545	0,8405278	0,6147548	0,7313914			
İtalya	0,842000	0,649967	0,312320	1,2954501	2,6959551	2,0810953			
Japonya	1,036106	1,061499	1,152491	0,9760781	0,8990148	0,921048			
Kanada	0,997679	1,020469	0,928740	0,9776668	1,0742279	1,0987669			
Almanya	0,931184	0,895325	0,816552	1,0400515	1,1403863	1,096471			
İsveç	0,984957	0,961932	0,882012	1,0239364	1,1167161	1,0906108			
Ortalama				1,0326844	1,5362841	1,3869739			

p* < .01

Tablo 11'e göre, ülkelerin girişimcilik monitör değerlerinin oransal değerleri ile TOPSIS yöntemi ile tespit edilen ülkelerin girişimcilik etkisi performans değerleri arasında tüm ülkeler için belirgin farklılıklar bulunmamaktadır. Fakat özellikle A.B.D, Hollanda, İsviçre, İtalya ülkeleri için ülkelerin girişimcilik monitör ve TOPSIS ile EDAS yöntemleri ile tespit edilen oran değerleri arasında belirgin farklılıklar bulunmaktadır. Dolayısıyla Tablo 10'a göre, ülkelerin girişimcilik etkisi monitör değerlerinin oransal değerleri EDAS yöntemine göre TOPSIS yöntemi ile tespit edilen ülkelerin girişimcilik performans oransal değerlerine bütün ülkelere göre daha yakındır.

Tablo 11'a göre, yöntemlerin birbirlerine olan ortalama oranları değerleri kapsamında ülkelerin girişimcilik monitör değerlerinin ve TOPSIS girişimcilik performans değerlerinin oranlanması (Monitör/TOPSIS) 1 değerine diğer yöntemlerin oranlamalarına göre daha yakın olduğundan dolayı TOPSIS yöntemi ile tespit edilen girişimcilik etkisi performans değerlerinin EDAS yöntemine göre girişimcilik monitör değerleri ile daha yüksek seviyede bir ilişkisi olduğunu göstermektedir. Buna göre, Tablo 10'da belirtilen ortalama oranlar kapsamında Monitör/TOPSIS ortalama oran değeri 1 değerine, Monitör/EDAS ortalama oran değerine göre daha yakındır.

Bunun yanında Tablo 10'da yöntemlere göre tespit edilen değerler arasındaki ilişkiler değerleri normal dağılım göstermemesinden dolayı Spearmen sıralı korelasyon katsayısı ile tespit edilmiştir. Sonuçlara göre tüm yöntemler arasında anlamlı, pozitif yönlü ve yüksek ilişkiler olduğunu göstermiştir. Bu durum, ülkelerin girişimcilik etkisi monitör değerleri, TOPSIS ve EDAS yöntemleri ile genel anlamda açıklanabileceğini göstermektedir. Ayrıca, monitör değerleri ile TOPSIS değerleri arasındaki ilişki seviyesi, monitör-EDAS, TOPSIS-EDAS değerleri arasındaki ilişki seviyesinden fazla olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 10 ve Tablo 11 birlikte değerlendirildiğinde ülkelerin girişimcilik etkisi monitör değerlerinin sıralaması EDAS yöntemi ile TOPSIS yöntemine göre daha fazla tutarlılık göstermesine rağmen ülkelerin girişimcilik etkisi monitör ve TOPSIS yöntemi ile tespit edilen oransal değerlerin EDAS yöntemine göre oransal anlamda yakın olması ve girişimcilik etkisi monitör değerlerinin TOPSIS yöntemi ile tespit edilen oransal değerler ile olan ilişki değeri daha fazla olduğundan dolayı ülkelerin girişimcilik etkisi monitör değerleri TOPSIS yöntemi ile daha anlamlı açıklanabilmektedir.

G-10 ülkeleri ekonomik olarak gelişmiş ülkelerdir. Ayrıca bu ülkelerin girişimcilik etkisi monitör değerleri birçok ülkeye göre fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, ekonomik gelişmişliği ile girişimcilik etkisi arasında pozitif yönlü ilişki olduğunu göstermektedir. Çünkü ekonomik gelişmişliğe bağlı olarak istihdam, inovasyon faaliyetlerinin ve sanayi sektörlerinin artışı oluşabilecektir. Dolayısıyla ekonomik gelişmişlik, girişimcilik etkisi bileşenin oluşmasında bir itici kuvvet rolü bulunmaktadır.

6. SONUÇ ve TARTIŞMA

Araştırmanın literatür kısmında girişimcilik ve küresel girişimcilik monitörünün tanımı ve kapsamı ile küresel girişimcilik monitörü ile ilgili literatürde bulunan çalışmalar açıklanmıştır. Araştırmanın amacı, 2019 yılı için G-10 grubu ülkelerinin küresel girişimcilik monitörünün bileşenlerinden olan girişimcilik etkisini oluşturan değişkenlerin Entropi yöntemi ile önemlilik derecelerini tespit etmektir. Araştırmanın ikinci amacı ise söz konusu ülkelerin girişimcilik etkisi performanslarını TOPSIS ve EDAS yöntemleri tespit etmek, tespit edilen değerleri sıralamak ve sıralamaları her iki yönetime göre karşılaştırarak değerlendirme yapmaktır.

Bulgulara göre, ülkelere göre girişimcilik etkisini oluşturan değişkenlerin önemlilik dereceleri inovasyon, iş beklentisi ve sanayi olarak tespit edilmiştir. Sonuçlara göre, söz konusu ülkelere göre girişimcilik etkisini oluşturan değişkenlerin önemlilik dereceleri arasında belirgin farklılıklar bulunmamaktadır. Bu durum, ülkelerin girişimcilik etkisini belirleyen değişkenlere eşit önem verdiği ve buna bağlı olarak girişimcilik verimliliğinin sağlandığı değerlendirilebilir. Bu kapsamda ülkelere göre girişimcilik etkisini belirleyen değişkenler olan iş beklentisi, inovasyon ile sanayi değişkenleri birbirlerini eşit önemlilikte tamamlamışlardır.

Araştırmanın ikinci amacı kapsamında bulgulara göre G-10 grubuna üye ülkelerin girişimcilik etkisi performans monitör ile TOPSIS ve EDAS yöntemleri kapsamında tespit edilen girişimcilik etkisi performans değerleri A.B.D (2. Sıra), Fransa (3.sıra), İsviçre (1. Sıra), Japonya (4. Sıra), Kanada (5. Sıra) ve İsveç (6. Sıra) ile tutarlılık göstermiştir. Ülkelerin girişimcilik etkisi monitör değerlerinin sıralaması, TOPSIS yöntemi ile yapılan girişimcilik etkisi performans sıralaması ile 6 ülke (%60), EDAS yöntemi ile yapılan girişimcilik etkisi performans sıralaması 8 ülke ile (%80) tutarlılık göstermiştir. Ülkelerin girişimcilik etkisi ile ilgili olarak yöntemler kapsamında oransal

hesaplamalara göre, TOPSIS yöntemi ile tespit edilen değerler, monitör değerlerine daha yakın olmasından, yöntemlerin birbirlerinin oranlanmasının ortalamaları kapsamında monitör ve TOPSIS yöntemlerinin birbirlerine olan oranlanmanın ortalama değerinin 1 değerine daha yakın olmasından, ve monitör ile TOPSIS değerleri arasında korelasyon değerinin daha yüksek olmasından dolayı ülkelerin girişimcilik monitörü değerleri TOPSIS yöntemi ile daha iyi açıklanabileceği sonucuna varılmıştır. Ayrıca ülkelerin girişimcilik etkisi monitör değerleri ile TOPSIS ve EDAS yöntemleri kapsamında tespit edilen ülkelerin girişimcilik etkisi performans değerleri arasında yüksek ilişkiler olmasından dolayı ülkelerin girişimcilik etkisi monitör değerlerinin TOPSIS ve EDAS yöntemleri ile genel anlamda açıklanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışma 2019 yılı için G-10 grubuna üye ülkelere göre küresel girişimcilik monitörü bileşenlerinden olan girişimcilik etkisini oluşturan değişkenlerin önem derecelerinin ve söz konusu ülkelerin girişimcilik etkisi performans değerlerinin TOPSIS ve EDAS yöntemlerine göre tespit edilmesi ve tespit edilen değerlerin sıralanmaları bakımından araştırmacılar için veri seti niteliği taşımaktadır. Bu kapsamda ülkelerin girişimcilik etkisi performansının ve küresel girişimcilik monitöründe belirtilen diğer bileşenlere göre performans ölçümlerinde her bileşene göre ayrı sayısal yöntemler uygulanarak ülkelerin girişimcilik ile ilgili olan performansları ölçülebilir. Ayrıca ülkelerin girişimcilik etkisi performansını oluşturan değişkenler daha fazla oluşturularak ülkelerin girişimcilik etkisi performansı daha geniş olarak düşünülebilir. Bunun yanında ülkelerin girişimcilik ile olan faaliyetleri, stratejileri ve yöntemleri farklı olduğu için ülkelere özgü girişimcilik etkisi performansı değişkenleri belirlenebilir.

KAYNAKÇA

Acs, Z., Desai, S., & Klapper, L. (2008). What Does “Entrepreneurship” Data Really Show?: A Comparison of the Global Entrepreneurship Monitor and World Bank Group Datasets. *Policy Research Working Paper(4667)*, s. 1-24.

Álvarez, C., & Urbano, D. (2011). Environmental Factors and Entrepreneur Activity in Latin America. *Academia, Revista Latinoamericana de Administración(48)*, s. 31-45.

Atan, M., Öksüzokaya, M., & Atan, S. (2018). Türkiye'de Girişimcilik Ekosistemini Etkileyen Faktörlerin TOPSIS ve VIKOR Yöntemlerine ile Karşılaştırmalı Değerlendirilmesi. 2. *Uluslararası Multidisipliner Çalışmaları Kongresi* (s. 134-154). Adana: Akademisyen Kitapevi.

Bergmann, H., Mueller, S., & Schrette, T. (2013). *The Use of Global Entrepreneurship Monitor Data in Academic Research: A Critical Inventory and Future Potentials*. Inderscience Publishers.

Bilginer, F. G. (2017). Küresel Girişimcilik Endeksi Çerçevesinde Türkiye’de Küresel Girişimciliğin Gelişimi: Teorik Bir Bakış Açısı. *Uluslararası Ticaret ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 1(1)*, s. 29-46.

Bosma, N., & Kelley, D. (2019). *Global Entrepreneurship Monitor 2018/2019 Report*. The Global Entrepreneurship Research Association.

Bosma, N., & Levie, J. (2010). *Global Entrepreneurship Monitor*. Global Entrepreneurship Research Association.

Bygrave, W., Hay, M., Ng, E., & Reynolds, P. (2003). Executive forum: a Study of Informal Investing in 29 Nations Composing the Global Entrepreneurship Monitor. *Venture Capital, 5(2)*, s. 101-116.

Cansız, M. (2012). Türkiye'de Yenilikçi Girişimcilerin Sosya-Ekonomik Durumları Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma (Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Örneği). *T.C Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*. Ankara.

- Coduras, A., Urbano, D., Rojas, Á., & Martínez, S. (2008). The Relationship Between University Support to Entrepreneurship with Entrepreneurial Activity in Spain: A Gem Data Based Analysis. *Int Adv Econ Res*(14), s. 395-406.
- Cowling, M., & Bygrave, W. (2003). Enterepreneurship and Unemployment Relations Between Unemployment and Enterepreneurship in 37 Nations Participating in the Global Enterepreneurship Monitor (GEM) 2002 . *Frontiers of Enterepreneurship Research*, 544-555.
- Elverdi, S., & Atik, H. (2020). Girişimcilik ve Ekonomik Büyüme: Avrupa ve Kuzey Amerika Ülkeleri Üzerine Bir Uygulama. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(69), s. 1170-1179.
- Erdoğan, M. (2016). Girişimcilik Faaliyetlerinin Uluslararası Karşılaştırılması: Amprik Kanıtlar. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(5), s. 171-187.
- Hechavarria, D., & Ingram, A. (2014). A Rewiev of the Entrepreneurial Ecosystem and The Entrepreneurial Society in the United States: An Exploration with The Global Entrepreneurialship Monitor Dataset. *Journal of Business & Entrepreneurship*, 26(1), s. 1-36.
- Işık, N., Göktaş, D., & Kılınç, E. C. (2011). İktisadi Büyümede Girişimciliğin Rolü. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 6(1), s. 147-178.
- Kaya, Ş. (2019). Lisans Öğrencilerinin Grişimcilik Eğilimlerinin Bilgi Teknolojileri Yterliliklerine Göre Değerlendirilmesi: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Turizm Fakültesi Örneği. *T.C Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Truzm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Basılmamaş Yüksek Lisans Tezi*. Aydın.
- Keskin, S. (2013). Türkiye'de Kadın Girişimciliğin İstahdam Yaratırmadaki Rolü. *T.C İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı, Basılmamaş Doktora Tezi*. İstanbul.
- Konak, A. (2019). Küresel Ölçekte Gerçekleştirilen Girişimcilik Faaliyetleri Sürecinde Karşılaşılan Sorunların Tespiti Ve Değerlendirilmesi: Türkiye Örneği. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 54(1), s. 446-462.
- Lepoutre, J., Justo, R., Terjesen, S., & Bosma, N. (2013). Designing a Global Standardized Methodology for Measuring Social Entrepreneurship Activity: The GlobalEntrepreneurship Monitor Social Entrepreneurship Study. *Small Bus Econ*(40), s. 693-714.
- Niels, B. (2012). The Global Entrepreneurship Monitor (GEM) and its Impact on Entrepreneurship Research. *GEM Working Paper Series*(12-01), 1-85.
- Özdemir, İ. (2019). Kadın Girişimcilerin İş Kurma Niyet ve Davranışlarının İncelenmesi: Karabük İli Örneği. *T.C Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Basılmamaş Yüksek Lisans Tezi*. Karabük.
- Reynolds, P., Hay, M., Bygrave, W., Camp, S., & Autio, E. (2000). *Global Entrepreneurship Monitor:Excecutive Report 2000*. Kauffman Center for Entrepreneurial Leadership at the Ewing Marion Kauffman Foundation.
- Şahin, M. (2016). Bölgesel Grişimcilik Ekosistemi. *T.C Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anazilim Dalı, Basılmamaş Yüksek Lisans Tezi*. Tekirdağ.
- Tokatlıoğlu, S., & Cumhuri Yalçın, E. (2019). Girişimci Davranışa İlişkin Bireysel Algılar:GEM Verileriyle Kümeleme Analizi. *Uluslararası Sosyal Bilimlerde Yenilikçi Yaklaşımlar Dergisi*, 1, s. 1-19.
- Torun, Y. (2019). Küresel Grişimcilik Endeksine Göre Ülkelerin Veri Madenciliği Yöntemlerine Göre Sınıflandırılması. *T.C Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Basılmamaş Yüksek Lisans Tezi*.

Ünüvar, O. (2019). Ekonomik Büyüme ve Kalkınmada Girişimciliğin Rolü ve Önemi. *T.C Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.*

Valliere, D., & Peterson, R. (2009). Entrepreneurship and Economic Growth: Evidence from Emerging and Developed Countries. *Entrepreneurship & Regional Development, 21*(5-6), s. 459-480.

Wong, P., Ho, Y., & Autio, E. (2005). Entrepreneurship, Innovation and Economic Growth: Evidence from GEM Data. *Small Business Economics*(24), s. 335-350.

Yıldırım, N. (2016). Hemşirelerin Girişimci Kişilik Özellikleri, Problem Çözme Becerileri ve Etkili Faktörlerin Değerlendirilmesi. *T.C İstanbul Bilim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Kuruluşları Yöneticiliği Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi . İstanbul.*